

Programa de les Jornades
organitzades per l'ajuntament
de Cassà i la Colla
Excursionista Cassanenca.

d'alta tensió. La rasa oberta en el si del govern municipal (amb majoria àmplia d'ERC) pel pacte al qual ha arribat l'alcalde de Cassà —d'esquenes a la majoria dels membres del seu grup, i d'acord amb el PSC i CiU— amb la companyia Enher i la Generalitat dona un altre significat a aquesta crida. Si es partia amb la

voluntat de fer créixer un esperit unitari i participatiu, amb la idea de reobrir les Gavarres als cassanencs i recordar-los que tenen molt a dir i a fer en el futur

d'aquest espai natural, a l'hora de la veritat segurament hi tornaran a prevaler la reivindicació i la denúncia, que semblaven massa oblidades.

La idea de l'Ajuntament de Cassà, a través de la seva àrea de cultura i l'arxiu municipal, és bona: fomentar el coneixement de les Gavarres a partir de diverses activitats de caire ben diferent, que puguin interessar sectors ciutadans amplis perquè d'aquesta manera recordin el que tenen ben a prop. Per això s'ha defugit preparar unes jornades acadèmiques que només interessin els historiadors, o unes sortides dedicades als excursionistes i biòlegs, o la presentació d'uns treballs que puguin ser massa feixucs per a molts cassanencs. S'ha volgut aplegar una mica de tot, amb l'intent que aquesta primavera sigui una experiència oberta i estimulante vers les Gavarres i el seu entorn.

El programa ajunta activitats noves amb d'altres ja conegudes, i l'esforç de la Colla Excursionista hi és ben present. La iniciativa de fer conèixer i estimar més les Gavarres als habitants de Cassà i voltants té més raó de ser en aquest segle XXI. El més lamentable és que encara ara ens trobem amb decisions que són ben galdoses per al futur de les Gavarres i que jornades com aquestes ens facin pensar que ben poques coses han canviat en els darrers trenta anys.

De la caverna al museu

La inutilitat que de sempre s'ha atribuït a la cultura ha estat interpretada algunes vegades com el gran miracle de l'evolució humana. Enmig dels valors productius, tècnics i econòmics que han servit per configurar històricament l'espècie, la persistència entre nosaltres d'aquests productes marginals i accessoris, sense els quals els individus també haurien acabat caminant drets, haurien llaurat les muntanyes, haurien fundat ciutats i haurien conquerit el país del veí, no pot ser sinó la manifestació que fins en les societats més evolucionades perviu encara la necessitat d'alimentar el seu ésser ritual, de creure encara en el poder de la màgia perquè vingui la pluja, perquè els malalts es guareixin, perquè aquesta meua vida desgraciada o perillosa sigui plena de vicissituds admirables. Això, és clar, ho diuen els antropòlegs.

La gent corrent, els financers, els advocats, els polítics i altres fascinants terminacions d'aquest tronc que havia començat amb un mico ajupit en una caverna, declararà, en canvi, que si llegeix un llibre o escolta Rakhmaninov és simplement per relaxar-se al final de la jornada, per poder-se aclofar al sofà amb el pijama i les sabatilles sense que l'acusin de no estar fent res de profit. L'art és més problemàtic: encaixa bé amb la conjectura dels antropòlegs, però, quina llàstima, s'ha de sortir de casa per anar-lo a trobar, s'ha de caminar molt, a vegades pujar moltes escales, i l'home va posar recta l'espina no pas per fer aquestes caminades, sinó perquè li escaigués millor l'americana. Així doncs, quin impuls ha sostingut fins als nostres dies aquesta dèria d'elaborar productes que ningú no requereix per a la seva essencial subsistència? El filòsof Emmanuel Lévinas va trobar-hi, em sembla, una resposta: «L'obra pensada radicalment és un moviment del Mateix (el jo) vers l'Altre que no retorna mai al Mateix», és un moviment de generositat extrema, un compromís basat en la ingratitude del qui rep i la voluntària desaparició del qui dona, que renuncia de manera expressa «a entrar en la terra promesa». Els productes de la cultura, des d'aquesta perspectiva, no serien pas residus de la pols màgica, ni el pretext per al descans tomant de l'oficina, teories que es fonamenten en la gratuïtat de l'objecte produït, sinó la prova que encara és possible donar gratuïtament, produir des de l'absoluta alteritat. Avui farà un parell de mesos que la directora del Museu d'Art de Girona, Glòria Bosch, va anunciar que dimitia, just després que un representant institucional qualifiqués de «xous inapropiats» les exposicions que programava. És una altra manera d'anomenar aquell desig d'arribar a l'altre que, consagrat a segons quina gent, sempre serà una despesa fallida.

Eva Vázquez

Joan Carles Codolà